

vanih, pesmi ob poletnih običajih v jugozahodni Bolgariji pa je predstavil I. Manolov iz Blagoevgrada. Že svoj drugi referat v zborniku z naslovom **Tradicionalni plesi Mongolov ob prazniku Nadom**, je objavila N. Šarakšinova iz Irkutska.

In delež jugoslovanskih znanstvenikov? Slovenci so že kar tradicionalno odsotni na ohridskem simpoziju, zato tudi ni njihovega prispevka v zadnji številki »Makedonskega folklor«. Hrvatska je zastopana z referatom V. Kostelnika — **Poletni običaji Rusinov in Srbov v Mikloševcih**, Srbija pa s prispevkom M. Zlatanovića — **Žetveni običaji in pesmi v Vranjski Pčinji in njihova povezava z makedonsko folkloro**. Vojvodino je zastopal F. Tot z referatom **Poletni običaji v severnem Banatu**. Najštevilnejše zastopstvo v Ohridu in seveda v »Makedonskem folkloru« imajo domačini.

O makedonskih prošnjih pesmih in običajih za dež piše B. Ristovski, V. Antič pa o Eliju v pismenstvu in folklori. L. Spirovska je predstavila verovanja in običaje ob žetvi, B. Paunovska-Stečevska pa govori o etnomedicinskem pomenu dveh poletnih praznikov v Makedoniji. Širše pa o poletnih običajih, plesih in pesmih v vasi Smilevo piše D. Konstantinov, M. Celakoski pa o magiji in pesmih pri odganjanju oblakov na področju Ohrida. T. Nikodinovski predstavlja poletne obredne pesmi iz Debarca, referat T. Bicevskega pa nosi naslov **Pesmi o čebelah v Makedoniji**. Makedonski etnomuzikolog G. Gorgijev je predstavil nekatere glasbene posebnosti v makedonskih »dodolskih« pesmih (pesmi za dež).

Drugo temo o starobalkanskih elementih v ornamentiki današnjih balkanskih narodov predstavljajo trije referati, dva romunska in makedonski. O jugozahodnih evropskih pripevkah h klasifikaciji ljudskih ornamentov piše N. Dunare iz Bukarešte, M. Marinescu pa zasleduje romb v okraskih romunskih preprog. Razpravo o ornamentih zaključuje N. Tozi z referatom **Preplet v ornamentiki balkanskih narodov**,

v katerem pa so balkanski narodi zelo zdesetkani.

Na koncu objavlja »Makedonski folklor« nadaljevanje bibliografije (I—L) makedonskega etnografskega in folklorne gradiva v sofijski reviji »Sbornik« za narodni umotvorenija i narodopis«.

Štiri številke »Makedonskega folklor« ponujajo ogromno gradiva, o katerem je nemogoče podati popolno oceno in sodbo. Rekel bi le, da se lahko zanesemo na neusmiljeno selekcijo, ki jo bo opravil čas. Je pa tu gradivo, ki ne bi smelo iti mimo raziskovalce v etnološki stroki, zato gre seveda naša pohvala uredniškemu odboru in prizadevnim sodelavcem revije.

Skrbno urejevani reviji pa dajejo teman pečat slabi francoski prevodi, drobne površnosti in nedoslednost pri pisavi tujih imen.

Marko Terseglav

Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine u Sarajevu, Etnologija, Nova serija, sv. 30/31 — 1975/76, Urednik dr **Vlajko Palavestra**, Sarajevo 1978, 261 str.

Svih osam priloga šestorice autora u ovom dvobroju Glasnika rezultat su istraživanja načina života i kulture stanovništva okolice Dervente. Taj geografski predio, koji se svojim južnim dijelom još naslanja na dinarske planine, a sjevernim već ulazi u panonsku nizinu, naseljavali su kroz vrijeme ljudi različita porijekla, što se još i sada odražava u etničkoj heterogenosti stanovništva. Uz doseljene Srbe, Hrvate i Muslimane, ondje su živjeli i Poljaci, Ukrajinci, Česi, Nijemci, Talijani. Takav je etnički konglomerat omogućavao da se na osnovi izučavanja pojedinih kulturnih dobara utvrde različite narodne tradicije, koje su doseljenici donijeli iz stare postojbine; da se prate putovi međusobnih utjecaja, te da se, promatrajući današnje stanje, uoči stu-

panj izjednačavanja pojedinih elemenata ili čak i cijelog načina života različitih etničkih skupina.

Podloga za razumijevanje ostalih etnoloških značajki nalazi se u članku »Prilozi za proučavanje porijekla stanovništva u okolini Bosanskog Broda«, u kojem je autor **Vlajko Palavestra** pokušao osvijetliti zamršenu sliku migracionih kretanja. Ostali se prilozi bave nekim pojavama materijalne, socijalne i duhovne kulture derventskih Srba, Hrvata i Muslimana. Zajednička je značajka ovih članaka da su temeljeni u prvom redu na terenskom istraživanju, dopunjenom izvorima druge vrste, te da podaci obuhvaćaju vrijeme od polovice 19. st. do danas, što čitaocu omogućuje praćenje procesa promjene. Navodimo priloge kako slijede u časopisu: **Radmila Kajmaković** — »Narodni običaji stanovništva Dervente«, **Radmila Fabijanić** — »Narodna medicina stanovništva Dervente s okolinom«, **Radmila Fabijanić** — »O narodnoj ishrani u okolini Dervente«, **Vlajko Palavestra** — »Historijska narodna predanja u okolini Dervente«, **Astrida Bugarski** — »Razvoj seoske stambene zgrade u okolini Dervente od polovine devetnaestog vijeka do naših dana«, **Bratislava Vladić-Krstić** — »Tekstilna radinost u okolini Dervente«.

Samo je jedan prilog u ovom Glasniku posvećen i nekoj od derventskih narodnosti. To je članak **Dušana Drljača**, — »Poljaci u Derventi i okolini«, kratki prikaz načina života te slavenske skupine, koja živi u derventskom kraju od devedesetih godina prošlog stoljeća.

Članci su ilustrirani fotografijama, crtežima i kartama.

Aleksandra Muraj

Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine u Sarajevu, Etnologija. Nova serija, sv. 32 — 1977, Urednik **dr Vlajko Palavestra**, Sarajevo 1978, 296 str. + 2 table.

Ovaj se svezak Glasnika može označiti kao monografski, budući da sadržaj šest njegovih priloga obrađuje različite pojave iz duhovne, socijalne i materijalne kulture određenog predjela, u ovom slučaju nekih područja Hercegovine. Od toga se izdvaja samo prilog B. Vladić-Krstić, sinteza autoričina istraživanja o ćilimarstvu, koja pokriva cijelo područje Bosne i Hercegovine.

Među priložima o Hercegovini članak **Hamdije Hajdarhodžića** (»Hercegovačke porodice u XVIII vijeku, I«) historiografskog je značaja. Baveći se tom temom autor je ovdje objavio istraživanje o periodu od 1700. do 1714. Prateći sudbinu pojedinih obitelji, čitalac dobiva uvid u povijesna događanja tog kratkog razdoblja, ali je uz to ovaj prilog vezan i s etnološko-folklorističkim sadržajem ostalih članaka. Autor, naime, na osnovi relevantne historiografske građe donosi podatke o ličnostima i događajima o kojima već među stanovništvom postoje različite legende i predaje. Tu tematiku dopunjuje i članak **Vlajka Palavestre** »Historijska narodna predanja i toponomastika u trebinjskoj Površi«.

Slijedeći blok sačinjavaju tri priloga s komparativnom građom iz istočne Hercegovine (radi se o srpskom stanovništvu područja Površi) i zapadne Hercegovine (hrvatskom stanovništvu Rakitna). To su članci **Đenane Buturović** — »Narodne pjesme u Rakitnu i Površi«, **Radmile Filipović-Fabijanić** — »Porodična zadruga i njen značaj za ekonomsku migraciju«, te iste autorice — »Narodna ishrana u predelima Površ i Rakitno u istočnoj i zapadnoj Hercegovini«. Zajednička im je oznaka da pojedine pojave prikazuju kroz nekoliko razdoblja (uglavnom od kraja prošlog stoljeća